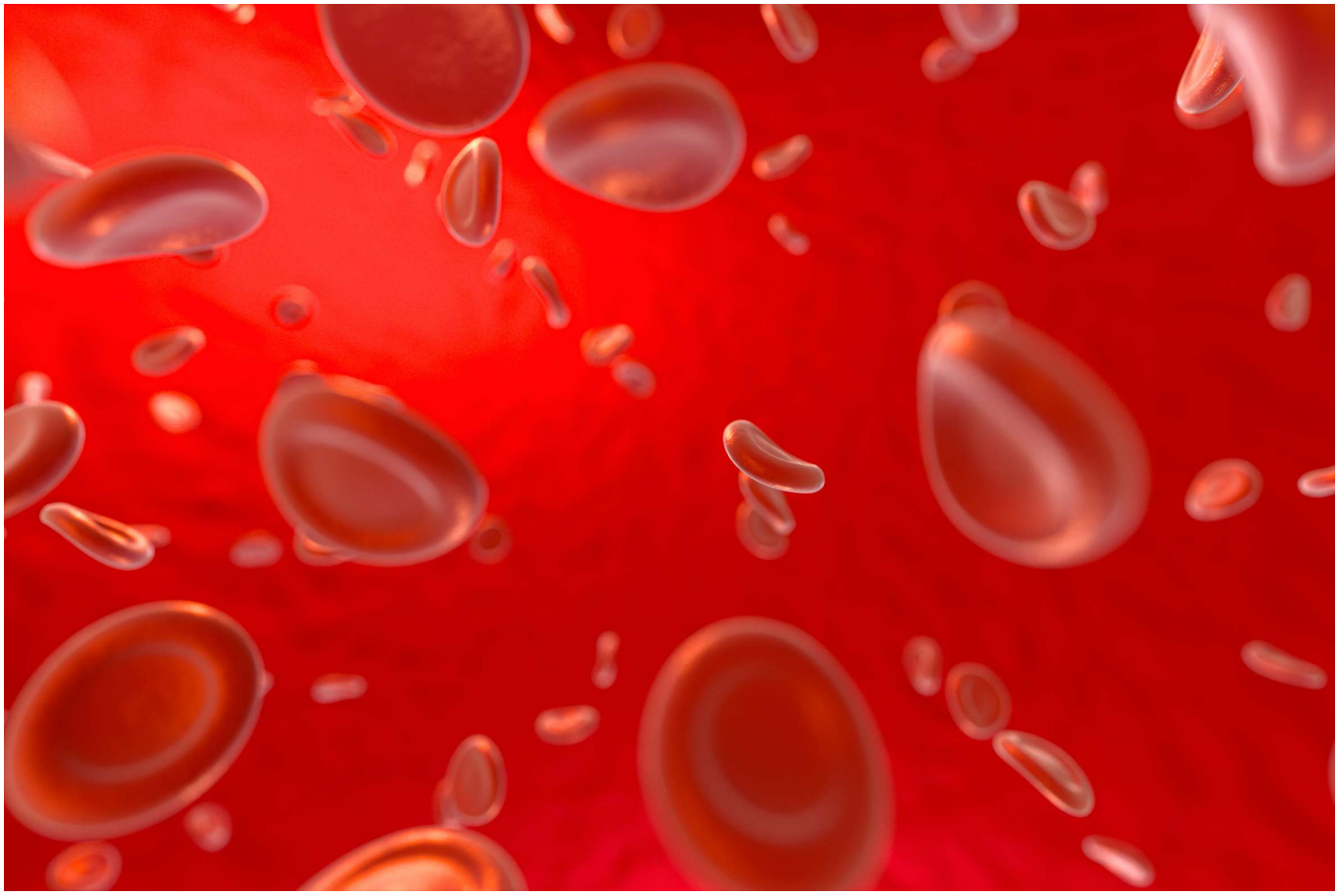
viac článkov

Trombocytopénia a možnosti liečby

Zverejnené: 7. februára 2023 | Autor: PharmDr. Veronika Krajčovič



Krvné doštičky (trombocyty) sú bezfarebné krvinky, fragmenty megakaryocytov, ktoré sa podieľajú na zrážaní krvi, zhlukovaním vytvárajú zátku krvných ciev, čím zabezpečujú hemostázu cirkulujúcej krvi. Tvorba a zánik krvných doštičiek je cyklický proces, každých 7-10 dní dochádza k ich deštrukcii v slezine a následnej novotvorbe v kostnej dreni. Reguláciu tvorby trombocytov zabezpečuje trombopoetín, hormón, ktorý je produkovaný v pečeni a obličkách. Stimuluje produkciu a diferenciáciu megakaryocytov v bunkách kostnej drene. Megakaryocyty sú veľké mnohojadrové bunky a krvné doštičky sa tvoria odlamovaním časti ich cytoplazmy.

Trombocytopénia je stav, pri ktorom je zistený nízky počet krvných doštičiek, t.j. pod referenčnú hodnotu 150×10^9/l.

Z fyziológie tvorby a zániku trombocytov vyplýva patológia trombocytopénií a to v dôsledku:

- zníženej tvorby trombocytov v kostnej dreni – spôsobujú ju nádorové ochorenia (leukémie, lymfómy), aplastická anémia, niektoré typy infekcií (HIV), ťažký alkoholizmus, nedostatok vitamínu $B_{12,}$
- zrýchlenej deštrukcie trombocytov v slezine – spôsobené autoimunitou (ITP – idiopatická trombocytopenická purpura, trombocytopénia sa môže vyskytnúť ako komorbidita pri iných autoimunitných ochoreniach napr. reumatoidných) alebo neimunitne spôsobené (diseminovaná intravaskulárna koagulopatia),
- ako vedľajší účinok užívania niektorých liekov (aspirín, warfarín, nesteroidných antiflogistík).

Príznakmi, ktorými sa trombocytopénie prejavujú sú:

- petéchie – povrchové krvácanie do kože, ktoré sa prejavuje ako červeno-fialové škvrny zvyčajne na dolných končatinách, ale môžu sa objaviť aj na slizniciach,
- predĺženie času krvácania po poranení,
- krvácanie z ďasien alebo nosa,
- prítomnosť krvi v moči alebo v stolici,
- nezvyčajne silná menštruácia,
- zväčšená slezina,
- únava.

Liečbu trombocytopénie rozlišujeme podľa patológie, ktorá ju vyvolala. Ak je trombocytopénia sprievodným príznakom primárneho ochorenia (nádorového, infekčného, anémie), je potrebné prvotne zahájiť najskôr liečbu tohto ochorenia.

Autoimunitne podmienená ITP – idiopatická trombocytopenická purpura má nasledovný postup liečby s cieľom potlačiť tvorbu autoprotilátok: